

Súd: Okresný súd Vranov nad Topľou
Spisová značka: 5Csp/113/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8821202293
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 02. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Matúš Kalanin
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2022:8821202293.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Vranov nad Topľou sudcom JUDr. Matúšom Kalaninom v spore žalobcu: BNP PARIBAS PERSONAL FINANCE SA, Boulevard Haussmann 1, 750 09 Paríž, Francúzska republika, zapísaný v parížskom Registri obchodu a spoločností pod č. 542 097 902, konajúci na území Slovenskej republiky prostredníctvom BNP PARIBAS PERSONAL FINANCE SA, pobočka zahraničnej banky, Karadžičova 2, 811 09 Bratislava, IČO: 47 258 713, zastúpený: Advokátska kancelária JUDr. Marek Czompoly, s. r. o., so sídlom Ventúrska 16, 811 01 Bratislava, IČO: 47 234 547, proti žalovanému: M. Y., G.. XX. XX. XXXX, E. K. G. I. XXX, XXX XX G. I., o zaplatenie 1.276,84 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 1066,17 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 1066,17 eur od 22.1.2019 do zaplatenia, a to všetko do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

V prevyšujúcej časti žalobu žalobcu zamieta.

Žalobcovi priznáva proti žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 67% s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa podanou žalobou domáhal voči žalovanému zaplatenia sumy 1276,84 eur spolu s úrokmi z dlžnej úverovej istiny vo výške 24% ročne zo sumy 1087,13 eur od 17.1.2019 do zaplatenia a úrokmi z omeškania vo výške 5,00 % ročne zo sumy 1256,84 eur od 17.1.2019 do zaplatenia a náhrady trov konania.

2. Svoju žalobu odôvodnil tým, že dňa 22.5.2018 uzavrel žalobca ako veriteľ na jednej strane s žalovaným ako dlžníkom na strane druhej Zmluvu o revolvingovom spotrebiteľskom úvere a vydání kreditnej karty (ďalej len "úverová zmluva") podľa zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a Rámcovú zmluvu o poskytovaní platobných služieb (ďalej len "rámcová zmluva") podľa zákona č. 492/2009 Z.z. o platobných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Obsahom úverovej zmluvy bol záväzok žalobcu poskytnúť žalovanému revolvingový úver vo forme úverového rámca do výšky 5.000,- eur na financovanie kúpy spotrebného tovaru u predajcu uvedeného na úverovej zmluve a súčasne záväzok žalovaného vrátiť poskytnutý revolvingový úver spolu s dohodnutými úrokmi a poplatkami formou dohodnutých mesačných splátok. Podľa bodu 3.1. Úverovej zmluvy bol žalovaný oprávnený čerpať revolvingový úver formou financovania nákupu tovaru a/alebo služieb v obchodných miestach, ktoré akceptujú túto kartu, výberom finančných prostriedkov v hotovosti pomocou karty v miestach na to určených, prevodom na účet určený žalovaným alebo iným dohodnutým

spôsobom, a to aj pri použití informačných technológií. Žalovaný takto po dobu trvania úverového vzťahu vyčerpal z poskytnutého úverového rámca peňažné prostriedky v celkovej výške 1.111,90 eur tak, že sumu 1.107,90 eur žalovaný čerpal platbami na vybraných obchodných miestach a platbami doplnkového poistenia a sumu 4,00 eur predstavujú poplatky, ktoré žalobca účtoval žalovanému v súlade s úverovou zmluvou ako súčasť úverovej istiny. Žalovaný svoj záväzok splácať poskytnutý úver riadne a včas neplnil. Napriek zmluvne dohodnutým splátkam poskytnutého úveru uhradil žalovaný len časť dlžnej sumy, a to sumu vo výške 33,03 eur, čo preukazuje Výpis z úverového účtu žalovaného, ktorý žalobca prekladá v prílohe. Na predžalobné výzvy žalovaný nereagoval. V dôsledku neplnenia dohodnutých splátok zo strany žalovaného žalobca vyhlásil dňa 16.1.2019 mimoriadnu splatnosť úveru, čím sa stal dlh žalovaného splatný v celom rozsahu. Vzhľadom k vyššie uvedeným skutočnostiam má žalovaný voči žalobcovi neuhradené záväzky po lehote splatnosti v celkovej výške 1276,84 eur (1087,13 eur z titulu zvyšku dlžnej úverovej istiny, 157,49 eur z titulu dlžných úrokov z úveru, 12,22 eur z titulu dlžného poistného, 20 eur z titulu nákladov spojených s uplatnením pohľadávky). Okrem toho je žalovaný povinný zaplatiť žalobcovi úroky z dlžnej úverovej istiny vo výške 24 % ročne zo sumy 1087,13 eur od 17.01.2019 do zaplatenia a úroky z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 1256,84 eur od 17.01.2019 do zaplatenia (žalobca si neuplatňuje úroky z omeškania zo sumy nákladov spojených s uplatnením pohľadávky).

3. Žalovaný sa k žalobe žalobcu nevyjadril.

4. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s prílohami žaloby, a to výpisom z Obchodného registra žalobcu a jeho prekladom, zmluvou o úvere zo dňa 22.5.2018, spracovaním osobných údajov, zistením a zaznamenaním požiadaviek a potrieb klienta, kópiou občianskeho preukazu žalovaného, výpisom z úverového účtu č. XXXXXXXXXXXXXXXX, potvrdením o odfinancovaní peňažných prostriedkov registrovaných na úverovom prípade č. XXXXXXXXXXXXXXXX zo dňa 18.8.2021, oznámením o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru zo dňa 17.1.2019 s doručenkou, vyčíslením trov, písomným podaním žalobcu z 31.1.2022 a zistil nasledovný skutkový stav:

5. Súd mal z výpisu z obchodného registra za preukázané, že spoločnosť BNP PARIBAS PERSONAL FINANCE SA, so sídlom Boulevard Haussmann 1, 75009 Paríž, Francúzsko. Spoločnosť BNP PARIBAS PERSONAL FINANCE SA, reg.č. 54209790, so sídlom Boulevard Haussmann 1, 750 09 Paríž, Francúzska republika koná na území SR prostredníctvom BNP PARIBAS PERSONAL FINANCE SA, pobočka zahraničnej banky, IČO: 47258713, so sídlom Karadžičova 2, 821 08 Bratislava.

6. Medzi žalobcom a žalovaným bola dňa 22.5.2018 uzatvorená zmluva o revolvingovom spotrebiteľskom úvere a vydaní kreditnej karty v rámci ktorej bola žalovanému poskytnutá výška úverového rámca 5.000,- eur s aktuálnou výškou úverového rámca 1100,- eur, fixnou výškou úrokovej sadzby 24 %. RPMN bola uvedená vo výške 26,83%, poplatok za poistenie bol uvedený vo výške 5,29%.

7. Podľa bodu 3.1. Úverovej zmluvy bol dlžník oprávnený čerpať revolvingový úver formou financovania nákupu tovaru a/alebo služieb v obchodných miestach, ktoré akceptujú túto kartu, výberom finančných prostriedkov v hotovosti pomocou karty v miestach na to určených, prevodom na účet určený žalovaným alebo iným dohodnutým spôsobom, a to aj pri použití informačných technológií.

8. Podľa bodu 4.3. Úverovej zmluvy sa klient zaviazal riadne a včas splácať poskytnutý úver, a to formou dohodnutých pravidelných mesačných splátok, ak sa s Bankou nedohodol inak. Banka splátku použije na úhradu splatných záväzkov klienta. Pri výpočte úrokov z úveru vychádza Banka z roku s 365 dňami (v prípade prestupného roku s 366 dňami) a zo skutočného počtu dní.

9. Podľa bodu 7.1. Úverovej zmluvy v prípade, ak klient nespláca poskytnutý úver riadne a včas, ak klient poskytol Banke nepravdivé údaje, ak bolo na majetok klienta alebo manžela/manželku klienta začaté exekučné konanie, ak klient riadne a včas nespláca svoje ďalšie záväzky voči Banke alebo iným veriteľom, je Banka oprávnená: a) vyhlásiť mimoriadnu splatnosť revolvingového úveru, t.j. požadovať splatenie úveru vrátane príslušných úrokov a poplatkov v lehote a s účinnosťou, ktorú Banka určí v oznámení o vyhlásení mimoriadnej splatnosti, b) odstúpiť od úverovej zmluvy s okamžitou platnosťou, c) vypovedať úverovú zmluvu; výpovedná doba je dva mesiace a začína plynúť v 1. deň kalendárneho mesiaca nasledujúceho po mesiaci, v ktorom bola klientovi výpoveď zaslaná, d) pozastaviť ďalšie čerpanie úveru.

10. Podľa bodu 7.2. Úverovej zmluvy Banka je oprávnená v prípade porušenia povinnosti splácať poskytnutý revolvingový úver riadne a včas, požadovať od klienta zaplataenie úrokov z omeškania v zákonom stanovenej výške odo dňa nasledujúceho po dni, kedy došlo k omeškaniu klienta so splácaním revolvingového úveru a nákladov spojených s uplatnením pohľadávky v zmysle § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka a klient je povinný úroky z omeškania a náklady spojené s uplatnením pohľadávky zaplatiť. Banka je oprávnená od klienta požadovať náhradu škody, ktorá Banke vznikla v súvislosti s porušením povinnosti klienta.

11. Podľa bodu 7.4. Úverovej zmluvy ku dňu účinnosti vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru alebo odstúpenia od úverovej zmluvy alebo výpovede úverovej zmluvy je splatný celý dlh klienta voči Banke. Nesplatená istina revolvingového úveru je až do dňa jej úplného splatenia úročená podľa úrokovej sadzby dohodnutej v úverovej zmluve, t.j. klient je povinný zaplatiť úroky od doby poskytnutia revolvingového úveru do vrátenia peňažných prostriedkov v celom rozsahu.

12. Podľa bodu 10 Úverovej zmluvy Banka doručuje všetku korešpondenciu a oznamy klientovi poštou (obyčajná alebo doporučená listová zásielka alebo zásielka do vlastných rúk), elektronickými komunikačnými médiami (e-mail, fax, sms alebo iné elektronické médium) alebo prostredníctvom kuriéra. Banka môže poskytnúť alebo sprístupniť klientovi informácie týkajúce sa jeho úveru alebo zasielať oznamy i prostredníctvom klientskej zóny. Klientská zóna je zabezpečené webová stránka Banky, do ktorej klient získa prístup po zadaní požadovanej identifikácie. Za riadne doručovanie korešpondencie klientovi sa považuje doručenie korešpondencie dlžníkovi alebo spoludlžníkovi.

13. Podľa potvrdenia o odfinancovaní peňažných prostriedkov registrovaných na úverovom prípade č. XXXXXXXXXXXXXXXX, žalovanému bolo zo strany žalobcu spolu poskytnutých 1099,20 a to v období od 22.5.2018 do 4.7.2018.

14. Z výpisu z úverového účtu č. XXXXXXXXXXXXXXXX vyplýva, že žalovaný k predmetnému úveru uhradil celkom sumu 33,03 eur.

15. Listom označeným ako Oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru č. XXXXXXXXXXXXXXXX zo dňa 17.1.2019 právny predchodca žalobcu ku dňu 16.1.2019 vyhlásil splatnosť úveru v celom rozsahu.

16. V písomnom vyjadrení žalobcu zo dňa 31.01.2022 žalobca uviedol, že na základe zmluvy vydal žalobca žalovanému úverovú kartu a poskytol úverový rámec vo výške 5000,- eur. Podľa bodu 3.1. úverovej zmluvy bol žalovaný oprávnený čerpať revolvingový úver formou financovania nákupu tovaru a/alebo služieb v obchodných miestach, ktoré akceptujú túto kartu, výberom finančných prostriedkov v hotovosti pomocou karty v miestach na to určených, prevodom na účet určený žalovaným alebo iným dohodnutým spôsobom, a to aj pri použití informačných technológií. V podaní žalobca ďalej uviedol, že takto po dobu trvania úverového vzťahu vyčerpal z poskytnutého úverového rámca peňažné prostriedky v celkovej výške 1111,90 eur, tak, že sumu 1107,90 eur žalovaný čerpal platbami na vybraných obchodných miestach a platbami doplnkového poistenia a sumu 4,- eur predstavujú poplatky, ktoré žalobca účtoval žalovanému ako súčasť úverovej istiny podľa sadzobníkov poplatkov. Vyúčtované poplatky sú podľa žalobcu zrejme aj z výpisu z úverového účtu žalovaného, ktorý žalobca už v konaní rovnako predložil. Z už predloženého výpisu z úverového účtu žalovaného je zrejme kedy a v akej výške žalovaný splácal poskytnutý úver, t.j. že žalovaný zaplatil sumu 33,03 eur a to formou jednej riadnej splátky vo výške 33,00 eur (platba použitá na úhradu mesačnej splátky splatnej k 10.06.2018 - na istinu 24,77 eur, na úroky 6,48 eur a na poistenie 1,75 eur) a suma 0,03 eur predstavuje účtovnú operáciu „cash-back bonus“. Z predloženého výpisu z úverového účtu žalovaného je tiež zrejmy rozklad tej ktorej mesačnej splátky, t.j. aká časť mesačnej splátky by pripadala na istinu, úroky a aká časť na poplatok za poistenie. Úroková sadzba bola medzi žalobcom a žalovaným dohodnutá vo výške 24,00 % ročne, ako to vyplýva aj zo základných podmienok zmluvy v bode 1.1. Žalobca uvádza, že výška úroku v tej ktorej mesačnej splátke je vypočítavaná automatizovaným systémom v súlade s bodom 4.3. úverovej zmluvy metódou denného úročenia podľa aktuálneho zostatku istiny na úverovom účte. Žalobca si uplatňuje náklady spojené s uplatnením pohľadávky vo výške 20,00 eur, ktoré žalobca účtoval žalovanému dňa 01.08.2018. Tieto náklady si žalobca uplatňuje ako poštovné, administratívne, personálne náklady, náklady vynaložené na telefonický kontakt s klientom, náklady spojené so zasielaním SMS správ. Jedná

sa o náklady, ktoré žalobca vynakladal na to, aby žalovaného upozornil na omeškanie so splácaním pred podaním samotnej žaloby. Žalobca súčasne súdu v prílohe predkladá generálny výpočet nákladov spojených s uplatnením pohľadávky, ktoré musí žalobca vynaložiť v prepočte na jedného klienta na poštovné, administratívne, personálne náklady, náklady vynaložené na telefonický kontakt s klientom, náklady spojené so zasielaním SMS správ. V dôsledku neplnenia dohodnutých splátok zo strany žalovaného žalobca vyhlásil dňa 16.01.2019 mimoriadnu splatnosť úveru, čím sa stal dlh žalovaného splatný v celom rozsahu. S poukazom na predložené dôkazy má žalovaný voči žalobcovi neuhradené záväzky po lehote splatnosti v celkovej výške 1.276,84 eur, a to z titulu zvyšku dlžnej úverovej istiny vo výške 1.087,13 eur (istina z mesačných splátok splatných k 10.07.2018 až 10.01.2019, spolu vo výške 61,26 eur + zvyšok istiny nezahrnutej v dlžných mesačných splátkach vo výške 1.025,87 eur, t.j. tá časť istiny, ktorá sa stala splatná v dôsledku vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru), dlžných úrokov z úveru vo výške 157,49 eur (úroky z mesačných splátok splatných k 10.07.2018 až 10.01.2019), dlžného poistného z úveru vo výške 12,22 eur (časť poistného z mesačnej splátky splatnej k 10.07.2018 vo výške 1,72 eur + poistné z mesačných splátok splatných k 10.08.2018 až 10.01.2019), nákladov spojených s uplatnením pohľadávky vo výške 20,00 eur. Všetky údaje sú overiteľné z predloženého výpisu z úverového účtu žalovaného, pričom tieto údaje plne korešpondujú s údajmi uvedenými v návrhu na začatie konania. Žalobca v súvislosti s overovaním bonity poukazuje na to, že schopnosť klienta splácať úver žalobca posudzoval samostatne na základe informácií o konkrétnom žiadateľovi a jeho finančnej situácii (príjmy, výdavky, rodinný stav, spôsob bývania, počet vyživovaných osôb a iné) uvádzaných pri žiadosti o úver. Každá takáto žiadosť o poskytnutie úveru je vyhodnocovaná individuálne a na základe všetkých údajov uvedených v zmluve a to automatizovaným systémom posúdenia žiadosti, ktoré je nastavené tak, aby boli preverené všetky informácie prostredníctvom internetových stránok, pričom sa využívajú najmä stránky telekomunikačných spoločností, obchodný register, živnostenský register, kontrola OP na stránke Ministerstva vnútra SR, či nie je evidovaný ako stratený alebo odcudzený, v úverovom registri SOLUS, NRKI a overenie v Sociálnej poisťovni. V registri SOLUS sa zhromažďujú informácie o klientoch neplniacich si svoje záväzky. Pri žiadosti o úver na základe dopytu klientovho rodného čísla dostávame odpoveď či má nesplatené záväzky v iných spoločnostiach, ktoré prispievajú do tohto registra. NRKI - je nebankový register klientskych informácií. Pri žiadosti o úver na základe dopytu klientovho rodného čísla dostávame odpoveď o pozitívnych aj negatívnych existujúcich záväzkoch klienta. Žalobca pred poskytnutím úveru požadoval od klienta (žalovaného), aby mal dostatočné zabezpečenie úveru, teda trvalý zdroj príjmu, z ktorého môže následne úver splácať. Pri schvaľovaní úveru sa posudzovalo okrem iných kritérií najmä zamestnanie a bonita klienta, ktorý musel mať v príjme obsiahnuté životné minimum v danom období a mesačnú splátku v stanovenej výške spolu s ďalšími jeho záväzkami. Všetky tieto kontroly sú uskutočnené na základe klientovho súhlasu. Žalobca už v konaní predložil súdu súhlas so spracovaním osobných údajov žalovaného v súvislosti s overením jeho bonity, ktorý obsahuje predmetné údaje

17. Podľa § 497 Obchodného zákonníka, zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

18. Ako vyplýva z § 1 ods. 2 zákona NR SR č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov v účinnom ku dňu uzavretia zmluvy (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“), spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi. Spotrebiteľský úver podľa tohto zákona možno poskytnúť len bezhotovostným prevodom finančných prostriedkov na platobný účet spotrebiteľa alebo na účet stavebného sporiteľa, poštovým poukazom, ktorého adresátom je spotrebiteľ alebo platobným prostriedkom vydaným na meno spotrebiteľa;1) tým nie je dotknuté bezhotovostné poskytnutie viazaného spotrebiteľského úveru podľa § 15 alebo poskytnutie spotrebiteľského úveru bezhotovostne na splatenie iného úveru alebo úverov úhradou veriteľovi oprávnenému poskytovať úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu.18b) Spotrebiteľským úverom sú aj mladomanželský úver podľa osobitného predpisu,1a) niektoré stavebné úvery a iné úvery podľa osobitného predpisu1b) a nezabezpečené úvery poskytované spotrebiteľom na účely rekonštrukcie nehnuteľnosti určenej na bývanie, pričom ustanovenia osobitných predpisov1c) týkajúce sa poskytovania týchto úverov tým nie sú dotknuté; obmedzenie hornej hranice výšky úveru podľa odseku 3 písm. f) sa na tieto úvery nevzťahuje.

19. V zmysle § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

20. Podľa § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch, Zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti:

a) druh spotrebiteľského úveru,

b) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu; ak je spotrebiteľský úver ponúkaný alebo zmluva o spotrebiteľskom úvere uzavieraná prostredníctvom finančného agenta, zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje aj údaje o ňom v rozsahu údajov ako u veriteľa, podľa toho, či ide o finančného agenta právnickú osobu alebo fyzickú osobu,

c) meno, priezvisko, rodné číslo a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa; ak spotrebiteľ nemá pridelené rodné číslo, uvedie sa dátum narodenia,

d) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere,

e) celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,

f) opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo služby, ak ide o spotrebiteľský úver vo forme odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu alebo ak ide o zmluvu o viazanom spotrebiteľskom úvere,

g) úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru,

h) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov,

i) výšku, počet, frekvenciu splátok a prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia,

j) právo spotrebiteľa vyžiadať si výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky podľa odseku 5, ak sa amortizuje istina na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere na dobu určitú, a to bezplatne a kedykoľvek počas celej doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere,

k) súhrnný prehľad, ktorý obsahuje lehoty a podmienky splácania úrokov a súvisiacich pravidelných a nepravidelných poplatkov, ak sa poplatky a úroky majú platiť bez amortizácie istiny,

l) prípadne poplatky za vedenie jedného alebo viacerých účtov, na ktorých sa zaznamenávajú platobné transakcie a čerpania, ak je otvorenie účtu povinné, spoločne s poplatkami za používanie platobných prostriedkov na platobné transakcie a čerpania a inými poplatkami vyplývajúcimi zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere a podmienkami, za akých sa tieto poplatky môžu zmeniť,

m) úrokovú sadzbu, ktorá sa použije v prípade omeškania spotrebiteľa s platením splátok, a spôsob jej úpravy a prípadné poplatky pri neplnení zmluvy o spotrebiteľskom úvere,

n) upozornenie týkajúce sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru,

o) veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie,

p) výšku poplatkov hradených spotrebiteľom za úkony notára, ak sú veriteľovi známe,

q) informácie o právach podľa § 15 a podmienky ich uplatnenia,

r) právo na splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti, postup pri takom splatení spotrebiteľského úveru a spôsob určenia výšky poplatku za splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti podľa § 16,

s) spôsob zániku záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,

t) informáciu o možnosti mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,

u) právo na odstúpenie od zmluvy o spotrebiteľskom úvere, lehotu, počas ktorej možno toto právo uplatniť, a ďalšie podmienky jeho vykonania vrátane informácie o povinnosti spotrebiteľa zaplatiť čerpanú istinu a príslušný úrok podľa § 13 ods. 3, ako aj o výške úroku za deň alebo o spôsobe jej výpočtu,

v) názov a adresu príslušného orgánu dohľadu podľa § 23.

21. Podľa § 11 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch, poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak

a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1,

b) zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. d), e), g) až i), l) a p),

c) zmluva o spotrebiteľskom úvere formou povoleného prečerpania, ktorý sa musí splatiť na požiadanie alebo do troch mesiacov, neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. d), e), g) a § 10 ods. 1 písm. b) a c) alebo

d) v zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa,

e) veriteľ spotrebiteľský úver poskytne inak ako bezhotovostným prevodom finančných prostriedkov na platobný účet spotrebiteľa, poštovým poukazom, ktorého adresátom je spotrebiteľ alebo platobným prostriedkom vydaným na meno spotrebiteľa¹⁾ a nejde o bezhotovostné poskytnutie viazaného spotrebiteľského úveru podľa § 15 alebo poskytnutie spotrebiteľského úveru bezhotovostne na splatenie iného úveru alebo úverov úhradou veriteľovi oprávnenému poskytovať úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu, 18b)

f) veriteľ v zmluve o spotrebiteľskom úvere neuvedie všetky plnenia, ktoré pre spotrebiteľa vyplývajú z poskytnutia spotrebiteľského úveru alebo s ním súvisia,

g) ročná percentuálna miera nákladov spotrebiteľského úveru prekračuje najvyššiu prípustnú výšku odplaty stanovenej podľa osobitných predpisov. 18aa)

22. V zmysle § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách podľa § 52 až § 54 Občianskeho zákonníka.

23. V zmysle § 52 ods. 1 až ods. 4 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia úverovej zmluvy (ďalej len „Občiansky zákonník“), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

24. Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

25. Ako vyplýva z ustanovenia § 53 ods. 2, ods. 3 Občianskeho zákonníka za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

26. Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

27. V zmysle § 54 ods. 1, ods. 2, Občianskeho zákonníka, Zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon alebo osobitné predpisy na ochranu spotrebiteľa priznávajú, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

28. Ako vyplýva z § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

29. V zmysle § 41 Občianskeho zákonníka ak sa dôvod neplatnosti vzťahuje len na časť právneho úkonu, je neplatnou len táto časť, pokiaľ z povahy právneho úkonu alebo z jeho obsahu alebo z okolností, za ktorých k nemu došlo, nevyplýva, že túto časť nemožno oddeliť od ostatného obsahu.

30. Ako vyplýva z § 517 ods.1 Občianskeho zákonníka dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení.

31. V zmysle § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis. Týmto vykonávacím predpisom je nariadenie vlády SR č. 87/1995 Z. z., ktorý vo svojom §3 stanovuje, že výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

32. Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, ktorým je najčastejšie predávajúci, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách a výslovne ustanovuje, že takéto ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné, a preto neplatné. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou.

33. Ustanovenie § 53 Občianskeho zákonníka sa týka iba podmienok, ktoré zákon označuje za neprijateľné. Ide o podmienky, ktoré sú nečestné, neslušné, hrubo poškodzujúce spotrebiteľa a preto ich použitie zákon sankcionuje absolútnou neplatnosťou. Vyjadruje snahu, aby dodávateľ v spotrebiteľských zmluvách pristupoval k tvorbe podmienok v súlade s dobrými mravmi. Je potrebné dodať, že spotrebiteľ z povahy veci v súčasných podmienkach štandardizácie produktov bežnej spotreby, ako aj zmluvných podmienok, má iba fiktívnu možnosť ovplyvniť podstatu zmluvných podmienok, ktoré sú mu zo strany dodávateľa predložené, pričom často vzhľadom na ich rozsiahlosť a použitú právnu terminológiu nemá možnosť, či už ich vôbec prečítať, resp. pochopiť ich obsah. Ide teda o zákonný zákaz používania neprijateľných podmienok, ktoré vyvolá právoplatné súdne rozhodnutie a dodávateľ je povinný zdržať sa ich používania. Ochrana spotrebiteľa sa týka iba formulárových zmlúv, ktoré sú uzatvárané na základe predbežne formulovaného zmluvného formulára, ktorý má dodávateľ vopred pripravený a ktorý používa v dvoch alebo viacerých prípadoch, pričom spotrebiteľ spravidla obsah zmluvy nemení.

34. V tomto prípade ide o spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, pretože ju uzatváral právny predchodca žalobcu ako dodávateľ a žalovaný ako spotrebiteľ, pričom obsah zmlúv bol daný predchodcom žalobcu bez možnosti žalovaného privodiť akúkoľvek zmenu, preto je potrebné predmetný právny vzťah posúdiť podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka. Súd má za to, že tým, že na daný právny vzťah bol použitý režim Obchodného zákonníka, došlo by k znevýhodneniu postavenia žalovaného ako spotrebiteľa v danom právnom vzťahu.

35. Súd v danej súvislosti poukazuje aj na skutočnosť, že Slovenská republika ako člen Európskej únie je povinná plniť záväzky vyplývajúce z tohto členstva. Členské štáty Únie sú povinné zabezpečiť, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok (čl. 6 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, ďalej len „smernica“).

36. Nepochybne zmluva uzavretá medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným je teda spotrebiteľskou zmluvou v zmysle zákona o ochrane spotrebiteľa, pričom tento výklad je v súlade aj s komunitárnou úpravou ochrany spotrebiteľa v zmysle smernice Rady 93/13/EHS zo dňa 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Pri závere o tom, že spornú zmluvu je potrebné považovať za spotrebiteľskú zmluvu, je potrebné na ňu aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka.

37. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že medzi žalobcom a žalovaným bola dňa 22.5.2018 uzatvorená zmluva o revolvingovom spotrebiteľskom úvere a vydaní kreditnej karty, ktorou sa žalobca zaviazal poskytnúť žalovanému ako dlžníkovi revolvingový úver s výškou úverového rámca 5.000 eur a aktuálnou výškou úverového rámca 1100 eur a žalovaný sa zaviazala poskytnuté finančné prostriedky právnemu predchodcovi žalobcu vrátiť v mesačných splátkach, ktorých výška bola určená ako min. 3% z aktuálneho úverového rámca. Výška úrokovej sadzby bola dohodnutá na 24% ročne, RPMN 26,83%. Predmetná zmluva je svojím obsahom zmluvou o spotrebiteľskom úvere v zmysle ustanovenia § 2 písmeno d) zákona o spotrebiteľských úveroch, a to vzhľadom na povahu strán zmluvy, kde žalovaná je spotrebiteľom, ktorý zmluvu uzavrel na vopred pripravenom formulári spolu s predtlačnými zmluvnými podmienkami bez možnosti ovplyvnenia ich obsahu a právny predchodca žalobcu bol podnikateľom konajúcim v predmete svojej podnikateľskej činnosti.

38. Nakoľko súd vyhodnotil, že úverovú zmluvu uzavretú medzi žalobcom a žalovaným je potrebné posúdiť podľa zákona o spotrebiteľských úveroch, súd skúmal, či uvedená zmluva obsahuje všetky obligatórne náležitosti vyžadované zákonom o spotrebiteľských úveroch.

39. Obligatórnou náležitosťou zmluvy o spotrebiteľskom úvere je okrem iného aj údaj o celkovej výške a konkrétnej mene spotrebiteľského úveru a podmienkach upravujúcich jeho čerpanie podľa § 9 ods. 2 písm. e) zákona o spotrebiteľských úveroch. Zo zmluvy nemožno jednoznačne určiť, v akej výške úverového rámca bol žalovanému poskytnutý úver, keď v zmluve je v časti 1 bod 1.1 uvedené, že výška úverového rámca je 5.000,- eur a ďalej, že aktuálna výška úverového rámca je 1100,- eur. Ďalej sa v bode 1.1 zmluvy uvádza aj údaj o cene tovaru alebo služby vo výške 1145,90 eur. Túto nezrovnalosť nie je možné odstrániť výkladom, nie je možné teda ustáliť, aký úverový rámec si strany vlastne dohodli. Keďže v zmluve sú uvedené dva rôzne údaje o celkovej výške úveru, resp. úverového rámca, hoci v zmysle § 9 ods. 2 písm. e) zákona o spotrebiteľských úveroch musí byť uvedený (jeden) údaj o celkovej výške úveru, a to jasne, určito a zrozumiteľne, čo bezo sporu platí aj pre revolvingový úver, keďže zákon žiadnu výnimku pre takýto typ úveru nestanovuje (nieť dôvodu na to, aby nebolo možné priamo v zmluve jednoznačne a presne určiť výšku úverového rámca), súd má za to, že použité vyjadrenie celkovej výšky spotrebiteľského úveru nie je v súlade s podstatou, zmyslom a účelom ust. § 9 ods. 2 písm. e) zákona o spotrebiteľských úveroch. V zmluve absentuje aj konkrétna, zrozumiteľne, určito a jasne uvedená výška splátky. V zmluve sa uvádza, že žalovaný sa zaväzuje vyčerpaný úver splácať v mesačných splátkach vo výške min. 3% z aktuálnej výšky úverového rámca, pričom tieto sú splatné vždy k 10. dňu v mesiaci počnúc mesiacom nasledujúcim po mesiaci, v ktorom došlo k prvému čerpaniu revolvingového úveru. Pokiaľ zákon vyžaduje, aby každá zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahovala určenie výšky, počtu, frekvencie splátok podľa § 9 ods. 2 písm. i) zákona o spotrebiteľských úveroch, potom niet dôvodu, prečo by uvedené údaje nemala obsahovať i zmluva o revolvingovom spotrebiteľskom úvere, keď pre tento typ úveru zákonne stanovuje žiadne výnimky a odchýlky. Vzhľadom na daný typ úveru bolo úplne nevyhnutné presne uviesť výšku splátky zrozumiteľne, keď napr. je rovnaký úrok pre rôznu výšku úverového rámca od 1100,- eur až do 5.000,- eur, pričom od spotrebiteľa nemôže veriteľ požadovať úrok, poplatky alebo akékoľvek iné plnenie, ktoré nie sú ustanovené zákonom alebo uvedené v zmluve o spotrebiteľskom úvere (§ 9 ods. 9 zákona).

40. Aj vzhľadom na v zmluve uvedené poistenie bolo dôležité uviesť, o sumu akého konkrétneho poplatku za poistenie sa jedná, nakoľko nie je zrejmé z akej sumy sa má vyrubiť poplatok za poistenie, ktorého výška je v zmluve uvedená sadzbou 5,29%. Základ pre jeho výpočet však zo zmluvy nie je zrejmý. Je fakt, že výška splátky v prípade revolvingového úveru, kde nie je vopred zrejmé, ako bude dlžník poskytnutý úverový rámec opakovane čerpať, by len ťažko mohla byť vyčíslená pevnou sumou ako pri klasickom úvere, a teda je namieste určenie výšky mesačnej splátky percentom z vyčerpanej dlžnej sumy. Súd je toho názoru, že čo sa týka určenia výšky každej mesačnej splátky a to spôsobom, že mesačná splátka činí min. 3% z aktuálnej výšky úverového rámca, takéto určenie výšky splátky je pre bežného spotrebiteľa len ťažko zrozumiteľné. Preto súd vyvodil, že na túto časť zmluvy určujúcu

výšku celej mesačnej splátky nemožno prihliadať a aj preto súd konštatuje, že náležitosť podľa § 9 ods. 2 písm. i) zákona o spotrebiteľských úveroch v zmluve chýba.

41. Ustanoveniu § 9 ods. 2 písm. i) zákona o spotrebiteľských úveroch nezodpovedá ani ustanovenie o poplatku za poistenie, kde sa v bode 1. časť 1 zmluvy uvádza iba „Poplatok za poistenie: 5,29%“. Uvedené ustanovenie je neurčité nejednoznačné, nie je možné z neho vyvodiť ani z akej sumy sa počíta percentuálne vyjadrený poplatok za poistenie, teda nie je zrejmá výška poplatku a ani termín splatnosti uvedeného poplatku. Na samotný poplatok za poistenie, ktorý nie je jednoznačne zo zmluvy zistiteľný (jeho konkrétna výška), by žalobca nemal nárok v zmysle § 9 ods. 9 zákona o spotrebiteľských úveroch.

42. Poskytnutý revolvingový úver súd preto pre absenciu náležitostí uvedených v § 9 ods. 2 písm. e) a i) zákona o spotrebiteľských úveroch posudzoval ako úver bezúročný a bez poplatkov v zmysle 11 ods. 1 písm. b) zákona o spotrebiteľských úveroch.

43. V zmysle zmluvy zo dňa 22.5.2018 bol revolvingový úver žalovanému poskytnutý pri ročnej úrokovej sadzbe 24%.

44. Z internetovej stránky NBS súd preveroval úrokové miery podobných úverov v bankách a zistil, že pri spotrebiteľskom úvere v máji 2018 (nové obchody) so splatnosťou do 1 roka bola úroková sadzba 5,09 % p.a., so splatnosťou od 1 roka do 5 rokov bola úroková sadzba 5,13% p.a. a so splatnosťou nad 5 rokov bola úroková sadzba 8,25% p.a.. Z toho je zrejmé, že ročná sadzba úroku dohodnutého v zmluve v danom prípade aj pri najvyššej priemernej úrokovej miere prevyšuje túto mieru úrokov poskytovaných v tomto období bankami takmer trojnásobne.

45. Dohoda o výške úrokov musí byť v súlade s § 39 Občianskeho zákonníka, teda nesmie sa priečiť dobrým mravom, inak je právny úkon absolútne neplatný. O takýto stav pôjde vtedy, ak dohodnuté úroky presiahnu mieru úrokov poskytovaných peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 1MCdo 1/2009 zo dňa 31.7.2009).

46. Za dobré mravy možno považovať súhrn etických, všeobecne zachovávaných a uznávaných zásad, ktorých dodržiavanie je často krát zabezpečené aj právnymi normami tak, aby každé konanie bolo v súlade so všeobecnými mravnými a morálnymi zásadami demokratickej spoločnosti.

47. V danom prípade teda ide v predmetných zmluvách o neprimerané vysoké úroky, ktoré boli dojednané v rozpore dobrými mravmi, preto je s poukazom na ust. §39 OZ (Občianskeho zákonníka) zmluva o úvere v časti odplaty neplatným právnym úkonom.

48. „Aj keď podľa slovenskej právnej úpravy nie je civilnoprávna úžera explicitne upravená, odporuje dobrým mravom a ustanoveniu § 39 OZ. Absolútne neplatným právnym úkonom je aj úver, poskytnutý pri zneužití tiesne alebo aj ľahkovážnosti za neprimerané protiplnenie (úroky, poplatky). V konečnom dôsledku ide o skutkovú podstatu trestného činu úžery, len na trestnoprávny postih chýba úmysel. Ľahkomyseľnosť síce nie je v § 235 Trestného zákona súčasťou skutkovej podstaty, ale na účely tzv. civilnoprávnej úžery okruh kvalifikačných kritérií nie je taxatívny (porov. rozhodnutie rak. Najvyšší súdny dvor OGH 3Ob 816/53). K otázke tzv. civilnoprávnej úžery a z tohto dôvodu neplatnosti zmluvy úverovej povahy teda k skutkovej podstaty trestného činu úžery pri nepreukázaní úmyslu odvolací súd poukazuje na rozsudok NS ČR 21Cdo 1484/2004. Pre tzv. civilnoprávnu úžeru je právny úkon absolútne neplatný pre rozpor s dobrými mravmi (§ 39 OZ).“ Rozhodnutie Krajského súdu v Prešove zo dňa 25. septembra 2013 č. k. 3Co 151/2013

49. Z vyššie citovaného rozhodnutia tiež vyplýva, že „Odvolací súd považuje za rozporné s dobrými mravmi, ak sa poskytne spotrebiteľovi úver za cenu prevyšujúcu o 100% priemernú cenu porovnateľných úverov poskytovaných bankami a ak veriteľ využije tieseň spotrebiteľa, jeho neskúsenosť, ľahkomyseľnosť, rozrušenie, prípadne slabomyseľnosť. Aj pri nedbanlivosti veriteľa ide o vykorisťovanie spotrebiteľa a v takomto prípade je úverová zmluva neplatná v celom rozsahu. Poskytovanie úverov je citlivá agenda a pre odbornú starostlivosť veriteľa sa musí vyžadovať proaktívny prístup k zisteniu vhodnosti úverových podmienok (starostlivosť o hospodárske záujmy spotrebiteľov; čl. 169 Zmluvy o fungovaní Európskej únie).

50. „Výška zmluvných úrokov, pokiaľ tieto úroky prevýšia priemer úrokov na trhu pri porovnateľnom úvere o viac ako 100 % je neprijateľná a odporuje dobrým mravom. Prevýšenie úrokov o 100 % oproti priemeru úrokov za úvery poskytované bankami je netolerovateľné za žiadnych okolností a preto správne postupoval súd prvého stupňa, ak nepriznal žalobcovi žiadané úroky predstavujúce viac ako 100 % oproti priemeru úrokov na trhu pri porovnateľnom úvere (v tom čase 12,67 % ročne). V tejto súvislosti odvolací súd zároveň zdôrazňuje, že pokiaľ sú úroky neplatné v celom rozsahu, nemožno ich ďalej ani moderovať, a preto súd prvého stupňa nesprávne postupoval, ak považoval dohodu o výške úrokov nad 12,67 % ročne za absolútne neplatnú. Správne mal ustáliť, že úroky sú neplatné v celom rozsahu. Táto okolnosť totiž spôsobuje značnú nerovnováhu v postavení účastníkov v neprospech spotrebiteľa v zmysle § 53 ods. 1, 5 Občianskeho zákonníka a za týchto okolností je potrebné hodnotiť dohodu o výške úrokov ako absolútne neplatnú.“ Rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 3Co/114/2014 zo dňa 05.11.2014

51. Vo vyššie uvedených rozhodnutiach tak súd považoval za rozporné s dobrými mravmi poskytnutie úveru spotrebiteľovi za cenu prevyšujúcu o 100% priemernú cenu porovnateľných úverov poskytovaných bankami. V danom prípade ročná sadzba úroku dohodnutého medzi účastníkmi predstavuje 290,91, % aj z najvyššej ročnej miery úrokov poskytovaných v tomto období bankami (8,10%), takže o 190,91 % prevyšuje miery úrokov poskytovaných v tomto období bankami.

52. Vzhľadom na vyššie uvedené závery súd považoval dohodu o výške úrokov za absolútne neplatnú (§41 Občianskeho zákonníka). Súd tak zamietol nárok žalobcu na úroky z úveru uplatnenej žalobou.

53. Súd sa pri výbere ustálenej rozhodovacej praxe priklonil k tej, ktorá uprednostňuje výklad sledujúci záujem spotrebiteľa, teda výklad pre spotrebiteľa jednoznačne výhodnejší, nakoľko princíp ochrany práv spotrebiteľa patrí podľa ustálenej praxe medzi jeden z najdôležitejších princípov právneho poriadku. V súvislosti s významnosťou tohto princípu súd poukazuje na názor vyslovený v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 6 Cdo 1/2012, podľa ktorého „princíp „vigilantibus iura scripta sunt“ v spotrebiteľských veciach v konkrétnych súvislostiach (teda v závislosti od konkrétnych okolností) ustupuje dôležitejšiemu princípu, ktorým je ochrana práv spotrebiteľa.“

54. Pokiaľ by žalobca namietol, že nemožno zohľadňovať len výšku úrokov, ale iba celkovú výšku odplaty za poskytnutie peňažných prostriedkov podľa § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka súd uvádza, že predmetné ustanovenie nevyklučuje posúdenie súladu výšky úrokovej sadzby (a prípadne ďalších zložiek odplaty) s dobrými mravmi, ale predstavuje osobitný regulačný mechanizmus, ktorý sa v žiadnom prípade nevyklučuje s uplatnením korektívu dobrých mravov. Inými slovami aj zmluva uzavretá s odplatou neprekračujúcou limit vyplývajúci z § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka môže byť v rozpore s dobrými mravmi, nakoľko skúmanie rozporu s dobrými mravmi nie je obmedzené iba na matematické porovnanie odplaty s určitou zákonnou maximálnou hranicou, ale zohľadňuje aj individuálne okolnosti uzavretia posudzovanej zmluvy, postavenie a pomery zmluvných strán a prípadne ďalšie okolnosti. (v súvislosti s uvedeným porovnaj rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 16Co 404/2017 zo dňa 31. mája 2018 a zároveň v obdobnej veci žalobcu rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp.zn. 9CoCsp/22/2020 z 22. 10. 2020).

55. Súd poukazuje na dôvodovú správu k nariadeniu vlády SR č. 141/2014 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov. Touto novelou sa vykonáva § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka ustanovením najvyššej prípustnej výšky odplaty, ktorú možno od spotrebiteľa požadovať pri poskytnutí peňažných prostriedkov, pričom i Vláda SR predpokladala že samotné stanovenie tejto najvyššej prípustnej odplaty nevyklučuje uplatnenie korektívu dobrých mravov. Podľa textu dôvodov správy: „V súvislosti s RPMN je potrebné ešte uviesť, že v niektorých súdnych rozhodnutiach už odplata požadovaná na úrovni 23 % a viac je posudzovaná ako v rozpore s dobrými mravmi a teda v kontexte s vyššie načrtnutou tabuľkou RPMN celkové náklady by pri verifikácii dobrých mravov nemali prekročiť 30 - 35 %, pričom plnenie dosahujúce 40 - 50 % by bolo možné označiť pri splnení ďalších znakov za úžerné. V uvedenom kontexte bude vždy aplikovateľná aj skutková podstata úžery pri zachovaní správneho právneho posúdenia hrubého nepomeru proti plneniu a jej ostatných znakov - v danom kontexte bude, aby súdy pri zachovaní vzťahu subsidiarity § 39 Občianskeho zákonníka správne vyhodnotili aj aplikačný rozmer § 39a Občianskeho zákonníka, ktorý predstavuje iba jeden z dôvodov neplatnosti právneho úkonu. Uvedeným dlhodobo judikovaným pravidlám sa

musí regulatívnym spôsobom prispôbiť aj trh požičiavania peňažných prostriedkov spotrebiteľom, keďže výhodnosť tohto prispôsobenia je práve v dosiahnutí právnej istoty v otázke platného dojednania spotrebiteľskej zmluvy.“

56. Súd poukazuje v súvislosti s neprímeraným úrokom z úveru aj na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp.zn. 6Co/114/2018 zo dňa 27. 08. 2019 v obdobnej veci žalobcu: „Úroky za poskytovanie peňažných prostriedkov podliehajú súdnej kontrole vo svetle princípu dobrých mravov (§ 39 Občianskeho zákonníka). Doterajšia judikatúra súdov nespochybnila, že neprímerané úroky sú v rozpore s pravidlami správania sa, ktoré sú v spoločnosti v prevažnej miere uznávané a predstavujú základný hodnotový poriadok. Úroková sadzba uvedená v zmluve - 28,68 % ročne odporuje dobrým mravom, a preto je dojednanie o úrokovej sadzbe nutné považovať za absolútne neplatné (§ 3, § 39 Občianskeho zákonníka), čo znamená, že veriteľ nemá nárok na úroky z úveru. Nariadenie vlády č. 238/2008 Z.z. a ani žiadny všeobecne záväzný predpis nijako neobmedzil súdy, aby korigovali neprímerane vysoké úroky, ktoré sú síce zložkou pre výpočet RPMN, no nie sú vyňaté z posudzovania dodržania imperatívum dobrých mravov zo strany súdu. Sadzba úrokov 28,68 % ročne nemá opodstatnenie v demokratickej spoločnosti, nemožno ju označiť inak ako úžernú a odporujúcu dobrým mravom.“

57. Vo vyššie citovanom prípade odvolací súd považoval za odporujúci dobrým mravom úrok vo výške 28,68% ročne, aký bol vo formulárovej zmluve uvedený aj v tomto prípade, a to pri zistení priemernej ročnej úrokovej miery úrokov poskytovaných bankami v období uzavretia zmluvy vo výške 14,56%.

58. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že pri odplate má sa na mysli súbor všetkých poplatkov, nákladov a iných nárokov vrátane úroku z úveru, pričom uvedené neznamena, že už samotný úrok z úveru nie je možné vyhodnotiť ako rozporný s dobrými mravmi. Akékoľvek poskytnuté plnenia spotrebiteľa súvisiace so zmluvou o spotrebiteľskom úvere požadované alebo vyberané veriteľom alebo treťou osobou sa považujú za plnenia spotrebiteľa veriteľovi a za súčasť odplaty (porovnaj § 9 ods. 14 zákona o spotrebiteľských úveroch).

59. Pokiaľ by dodávateľ v rámci odplaty za úver požadoval aj ďalšie poplatky a náhradu rôznych nákladov, súd v prvom rade posúdi ich dôvodnosť (aj napríklad v súvislosti s tzv. teóriou skutočného plnenia v spotrebiteľských zmluvách, kedy je súd povinný skúmať, či zmluvná podmienka neobsahuje finančný záväzok spotrebiteľa za plnenie, ktoré mu po materiálnej stránke nie je dodané a slúži v skutočnosti záujmom dodávateľa, pozri napríklad rozhodnutie Krajského súdu v Prešove vo veci sp.zn. 18Co/109/2011) a až následne by porovnal, či celková odplata nie je v rozpore s ustanovením § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka.

60. S námietkami dodávateľa týkajúcimi sa odplaty podľa ust. § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka sa vysporiadal Krajský súd v Prešove napríklad v rozsudku sp.zn. 3Co/83/2017 z 07. 11. 2017: „Odvolací súd zároveň poukazuje aj na tú skutočnosť, že ročný úrok za poskytnutie úveru dosahujúci úroveň 28 % podstatne prevyšuje úroky obvykle požadované na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch, čo je v priamom rozpore so zákonom, ako i dobrými mravmi.“

61. Prijaté znenie ust. § 53 ods. 6 Obč. zák. bolo odôvodnené tým, že ide o upresnenie údajovej bázy ukazovateľa, z ktorého sa vychádza pri poskytovaní primeranosti odplaty za spotrebiteľský úver. Túto údajovú bázu, pokiaľ ide o výšku odplaty lehoty splatnosti spôsob zabezpečenia objem poskytnutých úverov na finančnom trhu poskytujú hlásenia zverejňované štvrťročne Ministerstvom financií SR na základe hlásených subjektov poskytujúcich spotrebiteľské úvery. Takýmto spôsobom bolo referenčné kritérium, podľa ktorého sa mohla posudzovať primeranosť zo sektoru bánk prenesená na sektor finančného trhu ako taký, teda na všetky spoločnosti poskytujúce peňažné prostriedky spotrebiteľom, a to pri absencii akýchkoľvek pravidiel odplaty a jej stropu. To neznamena, že by súd aj v takom prípade nemal možnosť posudzovať aj takýto úverový vzťah, ktorý sa dotýka uvedených úrokov v zmysle § 39 Obč. zák. v spojení s § 3 Občianskeho zákonníka. V danej veci preto bolo možné na základe ustálenej judikatúry pristúpiť k posudzovaniu odplaty založenej na referenčnej báze odplaty požadovanej bankami u spotrebných úverov v obdobných prípadoch (porovnaj napr. rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach č.k. 2CoCsp/2/2020 z 20. 08. 2020).

62. Obdobne sa s otázkou rozporu úroku s dobrými mravmi vysporiadal Krajský súd v Prešove napríklad v týchto rozhodnutiach:

63. „Aplikáciu § 3 OZ nevylučuje ani ust. § 53 ods. 6 OZ, kedy za obvyklé, primerané a neúžernícke úroky nie je možné vychádzať z údajov subjektov poskytujúcich spotrebiteľské úvery, ktoré úvery poskytujú za neprimerané odplaty a úroky rozporné s dobrými mravmi.“ (rozhodnutie Krajského súdu v Prešove č.k. 10Co/48/2018 z 31. 01. 2019)

64. „Výška priemerných úrokových mier poskytovaných pre nové spotrebiteľské úvery predstavovala v čase uzavretia predmetnej zmluvy o spotrebiteľskom úvere výšku 12,54 %, teda prekročenie tejto úrokovej miery poskytnutej navyše pri úvere so splatnosťou 6 rokov, o skoro 100 %, nemožno považovať za iné, než úžerné, a to najmä za situácie, keď jej poskytol pôžičku bez náležitého posúdenia jej bonity.“ (rozhodnutie Krajského súdu v Prešove č.k. 22CoCsp/41/2020 z 26. 11. 2020)

65. Neprimeranou, a preto odporujúcou dobrým mravom je taká výška úrokov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednaní obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k úrokovým sadzbám uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek. S neprimeranými úrokmi vo výške 17,70% ročne pri prípustnej celkovej výške odplaty podľa podľa ust. § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka sa vysporiadal vo svojom rozhodnutí aj Krajský súd v Prešove vo veci sp.zn. 7CoCsp/54/2020 z 24. 06. 2021: „Osobitný význam úrokov ako jednej zo zložiek odplaty sa prejavuje v tom, že zákon č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy vyžadoval v ust. § 9 ods. 2 písm. i) uvádzať i úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru. Je preto potrebné bez akýchkoľvek pochybností pripustiť, aby táto zložka odplaty, teda úrok, podliehal súdnemu prieskumu so zameraním na zistenie, či je v súlade s dobrými mravmi alebo nie.“ ... „Pri nebankových subjektoch, ktoré sú taktiež súčasťou finančného trhu, sa vzhľadom na vyššiu mieru rizika vo všeobecnosti dajú akceptovať vyššie úroky, rozhodne nie však viac ako o 100 % oproti priemeru bánk. Dohodnutá úroková sadzba 17,70 % oproti priemernej úrokovej miere bánk pri spotrebiteľských úveroch poskytovaných domácnostiam v mesiaci apríl 2018 pri úveroch od 1 do 5 rokov vo výške 5,26 % ročne o viac ako trojnásobok prevyšuje tento priemer, čo rozhodne nemožno považovať za primerané a teda zodpovedajúce dobrým mravom. Záver o neplatnosti dojednaní o úrokoch pre rozpor s dobrými mravmi má preto oporu vo vykonanom dokazovaní (§ 39 Občianskeho zákonníka v spojení s § 41 Občianskeho zákonníka).“

66. Ako uviedol Ústavný súd SR: „Pokiaľ je však zmluvná podmienka až v hrubom nepomere v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany v právnom vzťahu zo štandardnej spotrebiteľskej zmluvy, ktorý vzťah teória u prax navyše označujú za fakticky nerovný, nevyvážený, nemali by byť žiadne pochybnosti o tom, že takáto zmluvná podmienka sa prieči dobrým mravom.“ (Uznesenie Ústavného súdu SR z 24.2.2011, IV.ÚS 55/201-19).

67. Je však potrebné navyše zdôrazniť, že odplata za poskytnutie úveru musí byť úmerná okrem iného aj bonite klienta, pričom vzhľadom na nároky, ktoré na dodávateľa kladie újinné právo a s poukazom na ust. § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch je plne opodstatnené vyžadovať v súdnom konaní preukázanie skúmania bonity klienta žalobcom. Pokiaľ si žalobca uplatňuje právo na plnenie zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, je nutné vyhodnotiť, či pri uzatvorení zmluvy boli splnené všetky povinnosti a podmienky, ktoré na tieto zmluvné vzťahy kladie právna úprava zameraná na ochranu spotrebiteľa, t.j. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, zákon o spotrebiteľských úveroch a ďalšie. Bolo na žalobcovi, aby tento preukázal, že bonitu žalovaného náležite skúmal, že si splnil povinnosť vyplývajúcu mu z ust. § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch.

68. Podľa § 7 ods. 1 veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

69. Podľa § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti

spláčať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihladnutia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa spláčať spotrebiteľský úver. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje aj porušenie ustanovení § 7 ods. 20 až 43.

70. Z vykonaného dokazovania súdu je zrejmé ohľadne skúmania bonity žalovaného iba to, čo uviedol žalobca vo svojom podaní z 31.1.2022.

71. Žalobca podľa jeho udania posudzoval samostatne na základe informácií o konkrétnom žiadateľovi a jeho finančnej situácii (príjmy, výdavky, rodinný stav, spôsob bývania, počet vyživovaných osôb a iné) uvádzaných pri žiadosti o úver. Každá žiadosť o poskytnutie úveru je vyhodnocovaná individuálne a na základe všetkých údajov uvedených v zmluve a to automatizovaným systémom posúdenia žiadosti, ktoré je nastavené tak, aby boli preverené všetky informácie prostredníctvom internetových stránok, pričom sa využívajú najmä stránky telekomunikačných spoločností, obchodný register, živnostenský register, kontrola OP na stránke Ministerstva vnútra SR, či nie je evidovaný ako stratený alebo odcudzený, v úverovom registri SOLUS, NRKI a overenie v Sociálnej poisťovni.

72. Žalobca síce uvedené skutočnosti tvrdil, avšak v konaní nebolo preukázané, či s odbornou starostlivosťou aj v tomto konkrétnom prípade pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere posúdil schopnosť spotrebiteľa spláčať spotrebiteľský úver. Žalobca iba vo všeobecnej rovine uviedol postup skúmania bonity klientov.

73. Je potrebné konštatovať, že žalobca listinne nedoložil, ani žiadnym právne relevantným spôsobom nepreukázal skúmanie schopnosti žalovaného spláčať spotrebiteľský úver (bonitu spotrebiteľa). Zo spisu nevyplýva posudzovanie schopnosti spláčať úver žalobcom s ohľadom na žalovaného sociálno-ekonomickú situáciu, pričom napriek výzve súdu, žalobca uvedené ani nepreukázal, preto aj v zmysle § 7 ods. 1 v spojení s § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch je potrebné takýto úver považovať za bezúročný a bez poplatkov.

74. Pre účely posúdenia splnenia povinnosti uloženej dodávateľovi v ust. 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch nie je smerodajné, aká bola reálna finančná, majetková, sociálna situácia spotrebiteľa, ale akým spôsobom dodávateľ pristupoval k zisťovaniu a hodnoteniu bonity klienta. Odborná starostlivosť predpokladá overenie údajov, ktoré dlžník veriteľovi uviedol, resp. objektívne podložil minimálne potvrdením zamestnávateľa, nepochybne kľúčová je i povinnosť veriteľa využívať verejne dostupné informácie, akými sú, napr. štátom publikované údaje o životnom a existenčnom minime podľa zákona č. 110/2006 Z. z. a tieto porovnávať so známymi alebo od spotrebiteľa zistenými (nie iba tvrdenými) informáciami o jeho príjmoch a výdavkoch (rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 33Cdo/2178/2018). Overovanie bonity žalovaného iba na podklade informácií poskytnutých žalovanou v žiadosti o poskytnutie úveru a z reportu zo Sociálnej poisťovne a prostredníctvom Spoločného registra bankových informácií, nemožno považovať za posúdenie schopnosti spotrebiteľa spláčať úver s odbornou starostlivosťou (porovnaj rozhodnutie Krajského súdu v Prešove č.k. 2CoCsp/20/2020 z 23. 09. 2020).

75. Postup žalobcu pri skúmaní bonity spotrebiteľa nebol jednoznačne preukázaný v konaní, nebolo teda zrejmé, či nebol iba formálny a nezodpovedajúci odbornej starostlivosti. S odbornou starostlivosťou posúdiť schopnosť spotrebiteľa spláčať spotrebiteľský úver nie je možné bez porovnania mesačných príjmov a výdavkov žiadateľa. Ani len samotné zhromaždenie informácií o klientovi, nemožno samo o sebe považovať za náležité splnenie si povinnosti vyplývajúcej z ust. § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch. Takýto spôsob zisťovania bonity klienta možno charakterizovať ako posudzovanie schopnosti spláčať úver veriteľom bez údajov o sociálno-ekonomickej situácii spotrebiteľa (bez zistenej výšky či samotnej existencie pravidelného mesačného príjmu žalovaného a jeho výdavkov) a účelové použitie údajov o sociálno-ekonomickej situácii spotrebiteľa na vytvorenie zdania väčšej schopnosti spotrebiteľa spláčať úver, ako tomu v skutočnosti je, čo spôsobuje bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru podľa § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch.

76. Povinnosť súdu ex offio zisťovať, či došlo k skúmaniu bonity spotrebiteľa vyplýva z rozhodnutia Súdneho dvora EÚ C-679/18, podľa ktorého článku 8 a 23 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/

EHS sa majú vykladať v tom zmysle, že vnútroštátnemu súdu ukladajú povinnosť preskúmať ex officio existenciu porušenia povinnosti stanovenej v článku 8 tejto smernice, podľa ktorej veriteľ musí pred uzavretím zmluvy posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa, a vyvodiť dôsledky, ktoré z porušenia tejto povinnosti vyplývajú vo vnútroštátnom práve, pod podmienkou, že sankcie spĺňajú požiadavky podľa uvedeného článku 23. Články 8 a 23 smernice 2008/48 sa majú ďalej vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej sa sankcia za porušenie povinnosti veriteľa posúdiť pred uzavretím zmluvy úverovú bonitu spotrebiteľa, ktorá spočíva v neplatnosti zmluvy o úvere spojenej s povinnosťou spotrebiteľa vrátiť veriteľovi poskytnutú sumu istiny v dobe primeranej jeho možnostiam, uplatní len pod podmienkou, že daný spotrebiteľ túto neplatnosť namietne, a to v trojročnej premlčacej dobe.

77. Podľa Rozsudku Súdneho dvora (šiesta komora) z 10. júna 2021 C 303/20, Ultimo Portfolio Investment (Luxembourg) SA proti KM, za účasti: Prokuratura Okręgowa w Kielcach. Článok 23 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS sa má vykladať v tom zmysle, že preskúmanie účinnej, primeranej a odrádzajúcej povahy sankcií ustanovených v tomto článku za porušenie najmä povinnosti posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa uloženej v článku 8 tejto smernice sa musí vykonať tak, že sa v súlade s článkom 288 tretím odsekom ZFEÚ zohľadní nielen ustanovenie vnútroštátneho práva, ktoré bolo prijaté osobitne na účely prebratia uvedenej smernice, ale takisto všetky iné ustanovenia tohto práva, pričom sa musia vykladať v čo najväčšej možnej miere s ohľadom na znenie a ciele tejto smernice tak, aby uvedené sankcie splnili požiadavky stanovené v článku 23 tejto smernice.

78. Pri súčasnom poskytnutí úveru s absenciou obligatórnych náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere vyžadovaných zákonom, úrokom v rozpore s dobrými mravmi a za situácie, keď bol poskytnutý spotrebiteľovi úver bez náležitého posúdenia jeho bonity, nemožno žalobcovi priznať okrem istiny iný nárok z predmetnej spotrebiteľskej zmluvy.

79. Pokiaľ ide o nárok na náhradu nákladov v sume 20,- eur, pozostávajúcich z nákladov za poštovné, administratívne, personálne náklady, náklady vynaložené na telefonický kontakt s klientom, náklady spojené so zasielaním SMS správ, žalobca nepreukázal reálne náklady, ktoré mu mali vzniknúť s uplatňovaním konkrétnej pohľadávky voči žalovanému, že došlo k realizácii nejakých úkonov vo vzťahu žalovanému, s ktorými boli spojené konkrétne náklady. Súd nemôže žalobcovi priznať náklady, ako si ich uplatňuje vo forme paušálnych náhrad ani náklady žalobcu na réžiu a samotnú činnosť, ktorú vykonáva za účelom dosiahnutia zisku. Na preukázanie nákladov žalobca predložil len prehľad nákladov, predstavujúci ich paušálnu výšku, vypočítanú z celkových vstupných nákladov. Uvedené paušálne náklady však nie je možné považovať za konkrétne náklady, ktoré vznikli žalobcovi v súvislosti s uplatnením žalovanej pohľadávky. Žalobca nešpecifikoval, ktoré konkrétne výdavky mu v súvislosti s uplatnením žalovanej pohľadávky voči žalovanej vznikli. Prihliadajúc k predloženému listinnému dôkazu, a to prehľadu nákladov spojených s uplatnením pohľadávky, je však zrejmé, že sa jedná o paušalizované náklady, t. j. náklady, ktoré neboli vyčíslené vo vzťahu k žalovanej pohľadávke. Navyše, žalobca vynaloženie uvedených nákladov ani nepreukázal, keďže nepreukázal, aké konkrétne úkony súvisiace s uplatnením žalovanej pohľadávky vykonal.

80. V danom prípade sa jedná o sporové konanie a sporové konanie je konaním návrhovým. Žalobca je povinný k žalobe pripojiť listinné dôkazy, na ktoré sa odvoláva, resp. uviesť dôkazy, ktoré v priebehu súdneho konania navrhuje vykonať. Jedná sa o jeho dôkaznú povinnosť a práve v sporovom priebehu súdneho konania navrhuje vykonať. Jedná sa o jeho dôkaznú povinnosť a práve v sporovom konaní je nesplnenie dôkaznej povinnosti spojené s procesnou zodpovednosťou za nedokázanie tvrdených skutočností, to znamená s neunesením tzv. dôkazného bremena. Kto a v akom rozsahu má dôkazné bremeno, určujú normy hmotného práva. Zásadne ho má ten, v koho záujme je dokázanie určitej skutočnosti. Nepriaznivé procesné dôsledky (neúspech v spore) stíhajú v sporovom konaní práve toho, kto neunesol dôkazné bremeno (neoznačil potrebné dôkazy alebo uvedenými dôkazmi nebolo jeho tvrdenie dokázané). Na základe uvedeného má potom súd za to, že žalobca neunesol dôkazné bremeno čo do tvrdenia o oprávnenosti výšky uplatnenej pohľadávky v časti nároku na náklady v súvislosti s vymáhaním, pretože nepredložil žiadne také dôkazy, ktorými by bolo možné objektívne posúdiť a preveriť výšku pohľadávky, ktorú si uplatňuje, preto súd aj v tejto časti žalobu zamietol.

81. Súd tiež poukazuje na skutočnosť, že vychádzal zo skutočností a dôkazov žalobcom predložených, pričom v súlade s § 154 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany možno uplatniť najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa dokazovanie končí. Toto ustanovenie sa použije vo vzťahu k dodávateľovi aj v spotrebiteľskej veci.

82. Keďže žalobcovi v danom prípade na základe predmetnej úverovej zmluvy nemožno priznať viac ako iba istinu úveru bez úroku a poplatkov z dôvodov uvedených vyššie (spotrebiteľský úver je bez úrokov a bez poplatkov, úrok v rozpore s dobrými mravmi, prípadná neplatnosť celej zmluvy o revolvingovom úvere), žalovaného tak súd zaviazal na úhradu nesplatených istiny úveru v sume 1066,17 eur, predstavujúcej rozdiel medzi poskytnutým úverom vo výške 1099,20 eur a úhradami žalovaného vo výške 33,03 eur (vrátane položky „cash back bonus“) a vo zvyšnej časti súd žalobu žalobcu zamietol.

83. Žalovaný sa s plnením svojho peňažného záväzku dostal do omeškania, zaviazal ho súd aj na zaplatenie úroku z omeškania z dlžnej sumy v žalobcom požadovanej výške 5,00% ročne, ktorá výška je v súlade s príslušnými ustanoveniami Občianskeho zákonníka v spojení s nariadením vlády zo sumy 1066,17 eur od 22.1.2019, teda odo dňa nasledujúceho po doručení výzvy na úhradu celej dlžnej sumy, nakoľko mimoriadne zosplatenie bolo žalovanému doručené dňa 21.1.2019, ako je to zrejme z predloženej doručky.

84. Keďže ide o spotrebiteľskú zmluvu, výšku úroku súd priznal s poukazom na ust. § 517, ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 3 Nariadenia Vlády SR č. 87/95 Z.z. Ku dňu 22.1.2019 bola základná úroková sadzba európskej centrálnej banky vo výške 0,00 % p.a. a úroky z omeškania tak predstavujú 5,00 % ročne.

85. Podľa § 251 CSP trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

86. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

87. Podľa § 255 ods. 2 CSP, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

88. Podľa § 262 ods. 1, ods. 2 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

89. Žalobca požadoval istinu a vyčíslené príslušenstvo pohľadávky v sume 1276,84 eur spolu s ďalším nevyčísleným príslušenstvom.

90. Z pôvodne uplatnenej sumy 1276,84 eur s ďalším nevyčísleným príslušenstvom, žalobca dôvodne uplatňoval sumu 1066,17 eur spolu s príslušenstvom, vo zvyšku súd žalobu zamietol. Úspešnejšiemu žalobcovi tak po odrátaní neúspechu od jej úspechu vznikol nárok na náhradu trov konania v rozsahu 67% ($83,50\% - 16,50\% = 67\%$).

91. Žalobca žiadal istinu a vyčíslené príslušenstvo pohľadávky v sume 1276,84 eur, pričom ďalší úrok a úrok z omeškania si žalobca uplatnil bez toho, aby ho špecifikoval v kapitalizovanej forme, teda vo forme, ktorá by predstavovala vlastne v istom slova zmysle uplatňovanú istinu. Za týchto okolností by nebolo dôvodné, aby súd tieto úroky kapitalizoval, takýmto spôsobom z nich vlastne vytváral istinu a bral ju do úvahy aj ako základ pre posúdenie miery úspechu a neúspechu sporových strán v tomto konaní. Nie je dôvod započítavať nevyčíslené príslušenstvo pohľadávky viažuce sa na úspešne priznanú istinu žalobcovi ako neúspech v otázke náhrady trov konania.

92. V súvislosti s vyššie uvedeným názorom súd poukazuje na aktuálnu judikatúru Krajského súdu v Prešove, napríklad na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp.zn. 1Co/3/2019 zo dňa 26. 02. 2019, rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp.zn. 5Co/141/2018 zo 4.4.2019. V súvislosti s vyššie uvedeným spôsobom určenia úspechu strán sporu, súd poukazuje na názor vyjadrený v rozhodnutí Krajského súdu

v Trenčíne sp.zn. 27Co/136/2017 zo dňa 31. 10. 2017, ktoré rozhodnutie zohľadňuje uznesenie NS SR sp.zn.6Obo/243/2007 z 27.11.2008.

93. V zmysle platnej právnej úpravy o konkrétnej výške náhrady trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Vranov nad Topľou, písomne, v príslušnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.